

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 3 grudnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie fragmentu boru bagiennego *Vaccinio uliginosi -Pinetum* sukcesywnie zarastającego jezioro.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Osie;
- 2) położenie rezerwatu na terenie Wschodniego Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich;
- 3) położenie rezerwatu w granicach specjalnego obszaru ochrony Natura 2000 Krzewiny PLH040022;
- 4) położenie rezerwatu w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie ścisłej podlega cały obszar rezerwatu.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Maria Dombrowicz

Załącznik do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 3 grudnia 2018 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Spadek poziomu wód gruntowych, związany z obniżaniem się poziomu wody w jeziorze Rumacz, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu (zagrożenie zewnętrzne istniejące).	Do powstania tego zjawiska przyczyniły się prace regulacyjne, które zapoczątkowano w zlewni rzeki Mątaawy już w XIX w., a które kontynuowane były w latach 30 i 50 XX wieku. W wyniku tych działań, doszło do obniżenia poziomu wód gruntowych, zaburzeń w zasilaniu pobliskich jezior Udzierz i Mątaasek, a w konsekwencji do zmniejszenia ich powierzchni, co uwidoczniło się w szczególności w latach 1991-2005 — powierzchnia jeziora Udzierz zmniejszyła się o ponad połowę względem stanu z początków XX. w, jezioro Mątaasek zanikło niemal w całości. Skutkiem oddziaływania jest zmniejszanie się powierzchni boru bagiennego reprezentowanego przez zespół <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> na rzecz brzeziny bagiennej <i>Vaccinio uliginosi – Betuletum pubescentis</i> (z 2,32 ha na przełomie XX i XXI wieku do 0,92 ha aktualnie). Zjawisko charakteryzuje się bardzo szerokim zasięgiem, obejmującym całą zlewnię Mątaawy, w szczególności w porównaniu z powierzchnią rezerwatu przyrody Kuźnica (ok. 45 650 ha — zlewnia Mątaawy, wobec 7,27 ha — powierzchnia rezerwatu). Dla przeciwdziałania zjawisku nie przewiduje się działań ochronnych (brak możliwości podjęcia takich działań w ramach planu ochrony).

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Marja Dombrowicz

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica” jest dokumentem określającym sposoby ochrony boru bagiennego stanowiącego przedmiot ochrony w rezerwacie.

Rezerwat przyrody „Kuźnica” został ustanowiony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 maja 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. nr 27, poz. 152). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Kuźnica (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2115).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie art. 20 ww. ustawy.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica” został przesłany do zaopiniowania przez: zarządcę terenu Nadleśnictwo Osie, pismem z dnia 27 lipca 2018 r., znak: WOP.6202.7.2018.JC.4. Nadleśnictwo nie zgłosiło uwag do przedmiotowego projektu.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Warlubie uchwałą Nr XLV/287/2018, z dnia 14 sierpnia 2018 r., przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą Nr 8/2018 z dnia 9 października 2018 roku. Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnica” został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.34.2018 r. z dnia 15 listopada 2018 r.

Obwieszczeniem z dnia 18 lipca 2017 r., znak: WOP.6202.6.2017.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla leśnego rezerwatu przyrody „Kuźnica”.

Obwieszczeniem z dnia 27 lipca 2018 r., znak WOP.6202.7.2018.JC.2, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), art. 3 ust. 1 pkt. 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018, poz. 2081) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty: 1094/2018).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Na terenie rezerwatu przyrody „Kuźnica” przewidziano ochronę ścisłą w okresie najbliższych 20 lat dla zachowania warunków niezbędnych dla zachodzenia naturalnych procesów w siedliskach leśnych rezerwatu. Spadek poziomu wód gruntowych, związany z obniżaniem się poziomu wody w jeziorze Rumacz, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu jest czynnikiem, który decyduje o aktualnych procesach powodujących przemianę sosnowego boru bagiennego w brzezinę bagienną. Do powstania tego zjawiska przyczyniły się prace regulacyjne w zlewni rzeki Mątawy, które zapoczątkowano już w XIX w., a które kontynuowane były w latach 30 i 50 XX wieku. W wyniku tych działań, doszło do obniżenia poziomu wód gruntowych, zaburzeń w zasilaniu pobliskich jezior Udzierz i Mątaska, a w konsekwencji do zmniejszenia ich powierzchni, co uwidoczniło się w szczególności w latach 1991-2005 — powierzchnia jeziora Udzierz zmniejszyła się o ponad połowę względem stanu z początków XX. w, jezioro Mątaska zanikło niemal w całości. Skutkiem oddziaływania jest zmniejszanie się powierzchni boru bagiennego reprezentowanego przez zespół *Vaccinio uliginosi-Pinetum* na rzecz brzeziny bagienną *Vaccinio uliginosi – Betuletum pubescentis* (z 2,32 ha na przełomie XX i XXI wieku do 0,92 ha aktualnie). Zjawisko charakteryzuje się bardzo szerokim zasięgiem, obejmującym całą zlewnię Mątawy, w szczególności w porównaniu

z powierzchnią rezerwatu przyrody „Kuźnica” (ok. 45 650 ha — zlewnia Mątaawy, wobec 7,27 ha — powierzchnia rezerwatu). Dla przeciwdziałania zjawisku nie przewiduje się działań ochronnych (brak możliwości podjęcia takich działań w ramach planu ochrony).

Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu przyrody (ekosystem leśny wrażliwy na presję rekreacyjną, zamierający drzewostan sosnowy w wieku przekraczającym 100 lat z dużym udziałem martwych i zamierających drzew) nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warlubie, planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którymi można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Krzewiny PLH040022 oraz obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009. Dla ww. obszarów Natura 2000 ustanowiono plany zadań ochronnych zarządzeniem Nr 0210/1/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzewiny PLH040022. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 182) oraz zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1183), których zakres obejmuje obszar rezerwatu przyrody „Kuźnica”.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

Maria Dombrowicz